

KRÓLESTWO BELGII

Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

1. Informacje ogólne

powierzchnia:	30 528 km ²	
liczba regionów	trzy regiony: Flandria, Walonia, Bruksela – stolica	
ludność:	11,5 mln	
głowa państwa:	Król Filip I Koburg (od 21 lipca 2013 r.)	
premier:	Pan Alexander De Croo	od 1 października 2020 r.
wicepremier, minister gospodarki i zatrudnienia:	Pan Pierre-Yves Dermagne	od 1 października 2020 r.
minister spraw zagranicznych, europejskich, handlu zagranicznego i federalnych instytucji kulturalnych:	Pani Hadja Lahbib	od 15 lipca 2022 r.
minister ds. samozatrudnienia, małych i średnich przedsiębiorstw	Pan David Clarinval	od 1 października 2020 r.
ambasador RP w Belgii	Pan Rafał Siemianowski	od 24 listopada 2021 r.
ambasador Belgii w Polsce	Pan Rik Van Droogenbroeck	od 15 września 2022 r.
najbliższe wybory parlamentarne:	2024 r.	

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023*	2024*
PKB (w mld euro)	445 050	460 050	478 645	459 826	502 312	-	-	-
PKB na 1 mieszkańca (w euro)	39 130	40 260	41 660	39 830	43 330	-	-	-
PKB (dynamika w %)	1,6	1,8	2,2	-5,4	6,1	3,1	0,8	1,6
Nadwyżka (+)/ deficyt (-) sektora instytucji rządowych i samorządowych w % PKB	-0,7	-0,9	-1,9	-9,0	-5,6	-5,2	-5,8	-5,1
Dług publiczny w % PKB	102,0	99,9	97,6	112,0	109,2	106,2	107,9	108,6
Stopa bezrobocia (w %)	7,2	6,0	5,5	5,8	6,3	5,8	6,4	6,3
Inflacja (w %)	2,2	2,3	1,2	0,4	3,2	10,3	4,3	2,7
Eksport towarów i usług (w mld euro)	370 203	382 208	394 416	365 317	436 323	-	-	-
Import towarów i usług (w mld euro)	365 579	383 752	391 409	357 441	431 041	-	-	-

Źródło: Eurostat, OECD, DG ECFIN – European Economic Forecast - Winter 2023 (* prognoza)

Królestwo Belgii jest państwem federalnym, w którym funkcjonują trzy regiony (Flandria, Walonia, Bruksela - Stolica) oraz trzy wspólnoty językowe (francuska, niderlandzka i niemiecka). Wspólnoty posiadają szerokie uprawnienia w zakresie kultury oraz spraw socjalnych, zaś regiony dysponują autonomią w wielu dziedzinach, między innymi w zakresie polityki gospodarczej i promocji eksportu. Zarówno władza ustawodawcza, jak i wykonawcza sprawowane są na szczeblu federalnym, regionalnym oraz na szczeblu Wspólnot. Rząd federalny nie posiada władzy zwierzchniej w stosunku do regionów i Wspólnot. Reforma państwa zmierza w kierunku coraz większej decentralizacji władzy, uproszczenia przepisów dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej oraz ułatwienia kontaktów z administracją.

2. Sytuacja gospodarcza

Belgia należy do grona najwyżej rozwiniętych gospodarek świata. Udział usług w tworzeniu dochodu narodowego sięga ok. 70%. Belgijski sektor usług charakteryzuje się rozbudowanym systemem infrastruktury logistyczno-transportowej (lądowej, kolejowej, portowej, dalekomorskiej i wodno-lądowej) oraz kluczową pozycją Antwerpii jako ważnego światowego centrum obróbki, handlu międzynarodowego i dystrybucji kamieni szlachetnych (głównie diamentów), m.in. za pośrednictwem giełdy diamentowej.

Najważniejszymi gałęziami przemysłu belgijskiego są: chemia, przemysł metalurgiczny, elektromaszynowy (w tym produkcja samochodów) oraz branża spożywcza i tekstylna. Zdecydowana większość produkcji chemicznej ulokowana jest we Flandrii. Wokół Antwerpii powstał potężny klaster przemysłu chemicznego, co jest poważnym ułatwieniem dla eksportu oraz importu tych wyrobów przez port w tym mieście. Belgia posiada 8-procentowy udział w obrotach europejskiej branży chemicznej oraz 17-procentowy udział w europejskim eksporcie produktów chemicznych.

Belgijski sektor bankowy ma długie tradycje, a ilość banków na jednego klienta stawia Belgię na czołowym miejscu w świecie. Kryzys finansowy 2008 – 2009 znacznie osłabił pozycję wielu banków belgijskich (KBC, Dexia, Fortis itp.), a równocześnie banki zagraniczne znacznie umocniły swe wpływy na rynku finansowym w Belgii. Obecnie, po przejęciu grupy Fortis przez BNP Paribas, ponad 80% banków działających w Belgii, kontrolowanych jest z zagranicy, w tym ¼ banków podlega kontroli kapitału francuskiego.

Po kilku latach stagnacji gospodarka belgijska w drugiej połowie minionej dekady odnotowywała stopniową poprawę i umiarkowany wzrost, głównie dzięki inwestycjom firm oraz korzystnym wskaźnikom handlu zagranicznego. Jednak w 2020 r. kryzys spowodowany pandemią COVID-19 gwałtownie zatrzymał ten proces i PKB Belgii zmniejszył się o 5,4%. W 2021 r. nastąpiło mocne odbicie belgijskiej gospodarki, która zwiększyła się o 6,1%. Przyczyniły się do tego m.in. rządowe pakiety pomocowe oraz globalna poprawa koniunktury gospodarczej.

Według zimowej prognozy przygotowanej przez KE oczekuje się, że wzrost gospodarczy w Belgii wyniesie 3,1% w 2022 r., 0,8% w 2023 r. i 1,6% w 2024 r. O ile w 2022 r. wysoka inflacja (10,3%) była rezultatem silnego wzrostu cen energii i żywności, tak już w kolejnych latach spodziewany jest stopniowy spadek tempa wzrostu cen (4,3% w 2023 r. i 2,7% w 2024 r.). Przyczyni się do tego spadek hurtowych cen gazu i energii elektrycznej, który szybko przełoży się na ceny detaliczne.

Agencje ratingowe utrzymują wysokie ratingi dla Belgii na poziomie AA (S&P) i AA- (Fitch) z perspektywą stabilną.

Belgijski rynek pracy boryka się ze sporymi problemami strukturalnymi. Wysokie obciążenia podatkowe, a co za tym idzie koszty pracy, zniechęcają do przedsiębiorczości. Koszty pracy w Królestwie Belgii są jednymi z najwyższych w Unii Europejskiej, zaraz po Danii i Luksemburgu. Według danych Eurostatu w 2021 r. szacunkowy godzinny koszt pracy w Belgii wynosi 41,6 euro (dla porównania w Polsce wynosi 11,5 euro).

Handel

Według danych ABH (Belgijska Agencja Handlu Zagranicznego) w 2021 r. wartość belgijskiego eksportu wyniosła 462 mld euro. Z kolei wartość belgijskiego importu w 2021 r. wyniosła ok. 432 mld euro. Dodatni bilans handlowy Belgii wyniósł zatem 30 mld euro.

Według danych ABH 76,5% belgijskiego eksportu kierowane jest do państw europejskich, 9,9% – do państw azjatyckich, natomiast 8,8% – na kontynent amerykański.

Głównymi partnerami handlowymi Belgii pod względem eksportu są: Niemcy (eksport o wartości 86,3 mld euro; 18,7% udziału w belgijskim eksporcie ogółem), Francja (65,7 mld euro; 14,2%), Niderlandy (56,4 mld euro; 12,2%), Stany Zjednoczone (27,7 mld euro; 6%), Wielka Brytania (26,3 mld euro; 5,7%), Włochy (22,1 mld euro; 4,8%), Hiszpania (13,4 mld euro; 2,9%), **Polska (11,9 mld euro; 2,6%)**, Chiny (8 mld euro; 1,7%) oraz Szwecja (7,9 mld euro; 1,7%). Tym samym **Polska utrzymała 8. pozycję wśród największych partnerów handlowych Belgii pod względem eksportu.**

Głównymi partnerami handlowymi Belgii pod względem importu są: Niderlandy (import o wartości 83,8 mld; 19,4%), Niemcy (59,2 mld euro; 13,7%), Francja (41,2 mld euro; 9,5%), Stanu Zjednoczone (27,6 mld euro; 6,4%), Chiny (24,8 mld euro; 5,7%), Włochy (17,7 mld euro; 4,1%), Irlandia (16,1 mld euro; 3,7%), Wielka Brytania (15,5 mld euro; 3,6%), Hiszpania (9,8 mld euro; 2,3%) oraz Japonia (9,3 mld euro; 2,2%). Według danych ABH **Polska znalazła się na 15. miejscu wśród największych partnerów handlowych Belgii pod względem importu** (6,8 mld euro; 1,6%).

Struktura importu

Wśród grup towarów najczęściej importowanych przez Belgię znajdują się: produkty chemiczne (89,2 mld euro; 20,6% udziału w całym imporcie), produkty mineralne (64,1 mld euro; 14,8%), maszyny i urządzenia (55,3 mld euro; 12,8%), sprzęt transportowy (45,2 mld euro; 10,5%), metale podstawowe (33,4 mld euro; 7,7%), plastik (24,4 mld euro; 5,6%), metale i kamienie szlachetne (17,7 mld euro; 3,9%), żywność (16,3 mld euro; 3,8%), warzywa (12,5 mld euro; 2,9%), instrumenty optyczne (11,6 mld euro; 2,7%). Powyższe kategorie stanowiły ok. 85% ogólnej wartości wszystkich towarów importowanych przez Belgię w 2021 roku.

3. Ramy prawno-traktatowe

Regiony Królestwa Belgii są uprawnione do podpisywania umów międzynarodowych. Rząd RP podpisał 6 czerwca 1994 r. kompleksową umowę o współpracy z Rządem Flandrii oraz 10 października 1996 r. podobną umowę z Rządem Wspólnoty Francuskiej Belgii i Rządem Walonii. Obie te umowy stwarzają ułatwienia dla pogłębienia kontaktów w dziedzinie współpracy gospodarczej, nauki, kultury i sztuki itp., głównie zdecentralizowanej.

Bilateralne umowy międzyrządowe regulują niektóre kwestie związane ze współpracą gospodarczą. Do najważniejszych należą:

- *Konwencja między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Belgii w sprawie unikania podwójnego opodatkowania, zapobiegania oszustwom podatkowym i uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku z 20.08.2001 r.*
- *Umowa w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji (BIT) z Królestwem Belgii i Wielkim Księstwem Luksemburga*, podpisana 19 maja 1987 r., została wypowiedziana przez Polskę. Umowa utraciła moc obowiązującą 2 sierpnia 2021 r., jednak zgodnie z art. 10 ust. 2 tej umowy, inwestycje dokonane przed upływem ważności umowy pozostają objęte jej postanowieniami do 2 sierpnia 2031 r.

4. Polsko-belgijska wymiana handlowa

Belgia pozostaje ważnym partnerem gospodarczym Polski, zarówno jeśli chodzi o wymianę handlową, jak i współpracę inwestycyjną. **Według danych GUS za 2022 r. Belgia zajmowała 13. miejsce wśród**

głównych kierunków ekspansji polskich firm oraz była naszym 10. największym dostawcą towarów. W 2022 r. Polska była 8. najważniejszym kierunkiem ekspansji towarowej dla belgijskich firm oraz 15. dostawcą produktów do Belgii.

Charakterystyczną cechą polsko-belgijskiej wymiany handlowej jest jej silna koncentracja na regionie Flandrii. Z Flandrią jest realizowanych około 85% łącznych obrotów między Polską i Belgią, na Walonię przypada 13%, natomiast na Stołeczny Region Brukseli – 2%.

Obroty towarowe Polski z Belgią (w mln euro)

	2018	2019	2020	2021	2022*	Dynamika 2022 2021	I-III 2023	Dynamika I-III 2023 I-III 2022
Eksport	5 249	5 696	5 688	7 133	8 565	120,1	2 202	102,5 %
Import	5 676	5 499	5 248	7 140	8 114	113,6	2 086	102,3 %
Obroty	10 925	11 195	10 937	14 273	16 679	116,9	116	3 %
Saldo	-427	197	440	-7	451	-		-

Źródło: GUS, * dane wstępne

Po gwałtownym ożywieniu wymiany w 2021 r. (polski eksport wzrósł o ponad 25%, a import o ponad 36%), w kolejnym roku dynamika handlu nieco osłabła. Według wstępnych danych GUS **w 2022 r. polski eksport wzrósł o ponad 20% i wyniósł 8,6 mld euro** (wobec 7,1 mld euro w 2021 roku). Po stronie eksportu szczególnie dynamicznie rósł wywóz broni i amunicji (o 274% r/r), tłuszczu i olejów pochodzenia zwierzęcego i roślinnego (o 167% r/r), produktów mineralnych (o 113% r/r).

Z kolei polski import z Belgii wzrósł o 13,6% i wyniósł 8,1 mld euro (wobec 7,1 mld w 2021 roku). Nastąpiła intensyfikacja przywozu produktów mineralnych (wzrost o 184% r/r).

Ostatecznie **polsko-belgijskie obroty towarowe osiągnęły rekordowy poziom 16,7 mld euro, co oznacza wzrost o 16,9% r/r**. W wyniku zdecydowanie wyższego tempa wzrostu eksportu Polska odnotowała nadwyżkę we wzajemnym handlu w wysokości 451 mln euro, wobec deficytu w wysokości 7 mln euro rok wcześniej.

Struktura wymiany handlowej

W 2022 r. w polskim eksporcie i imporcie do/ z Belgii we wszystkich głównych grupach towarowych wystąpiły dynamiczne wzrosty.

Główne grupy towarowe w polskim eksporcie do Belgii w 2022 r.:

- wyroby przemysłu elektromaszynowego (3 mld euro, wzrost o 5,4%, udział 34,6%);
- wyroby przemysłu chemicznego (1,7 mld euro, wzrost o 31,1%, udział 19,8%);
- artykuły rolno-spożywcze (1,2 mld euro, wzrost o 27,3%, udział 13,9%);
- wyroby metalurgiczne (0,8 mld euro, wzrost o 23,8%, udział 8,9%).

Wśród towarów o najwyższej wartości w polskim eksporcie do Belgii znajdują się m.in.: części i akcesoria do samochodów, akumulatory, samochody osobowe, kosmetyki, cygara, cygaretki i papierosy, artykuły budowlane z tworzyw sztucznych, oleje i produkty destylacji smoły węglowej, meble, koks, konstrukcje i części z żeliwa i stali.

Główne grupy towarowe w imporcie z Belgii do Polski w 2022 r.:

- wyroby przemysłu chemicznego (3,7 mld euro, wzrost o 9,9%, udział 46,1%);
- wyroby metalurgiczne (1,1 mld euro, wzrost o 33,3%, udział 14%);
- artykuły rolno-spożywcze (1,1 mld euro, wzrost o 26%, udział 13,7%);
- wyroby przemysłu elektromaszynowego (1 mld euro, spadek o 13,9%, udział 12,9%).

Wśród towarów o najwyższej wartości w polskim imporcie z Belgii znajdują się m.in.: szczepionki, mięso wieprzowe, wyroby walcowane z żeliwa lub stali, oleje ropy naftowej, polimery etylenu, kosmetyki, samochody osobowe, polimery propylenu, polimery akrylowe, polimery styrenu, arkusze z tworzyw sztucznych.

Polsko-belgijskie obroty usługowe

Według danych GUS w 2021 r. wartość usług dostarczonych przez polskie przedsiębiorstwa w Belgii wyniosła 1 374 mln euro, co oznacza wzrost w stosunku do 2020 r. (wówczas wartość wyniosła 1 281 mln euro).

Z kolei wartość usług nabytych przez polskie przedsiębiorstwa od firm belgijskich w 2021 r. była na poziomie 1 mld euro, co oznacza wzrost w stosunku do 2020 r. (wówczas wartość wyniosła 860 mln euro).

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Belgijskie inwestycje w Polsce

Według danych NBP skumulowane inwestycje belgijskie w Polsce na koniec 2021 r. wyniosły 7,8 mld euro, co stanowiło 3,3% udziału w całkowitym napływie BIZ do Polski (na koniec 2020 r. wyniosły 7,3 mld euro).

Łącznie dochody belgijskich inwestorów z tytułu kapitału zainwestowanego w Polsce w postaci bezpośrednich inwestycji zagranicznych w 2021 r. wyniosły 598,2 mln euro.

Wg danych GUS za 2021 r. w Polsce zarejestrowanych jest 567 firm z udziałem kapitału belgijskiego, który wynosi 7,6 mld PLN, stanowiąc 3,3% udziału w całkowitym zaangażowaniu kapitału zagranicznego w Polsce. Wśród powyższych przedsiębiorstw w 155 z nich (zatrudniających 10 i więcej osób) pracowało 23,6 tys. osób. Firmy te wygenerowały łączny przychód w wysokości 15,1 mld PLN (stan na 2020 r.). Przedsiębiorstwa z udziałem kapitału belgijskiego plasują swe inwestycje w różnych dziedzinach gospodarki, ale głównie w sektorze przetwórstwa przemysłowego. Ponadto są obecne głównie w woj. mazowieckim i woj. wielkopolskim.

Na liście *Największych Zagranicznych Inwestorów w Polsce – Luty 2019*, opracowanej przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu, znajdują się 54 firmy z kapitałem belgijskim. Do najbardziej znanych belgijskich firm inwestujących w Polsce należą: Vlassenroot, Solvay, SEA-Invest (m.in. inwestycja w Porcie Północnym i Rudoporcie w Gdańsku), Ghelamco (m.in. budowa Warsaw Spire), Umicore (inwestycja w Nysie), CFE Polska czy Reynaers.

Do ważniejszych belgijskich inwestycji w Polsce w ostatnich latach należą: budowa centrum logistycznego Korczowa Logistic Park i budowa centrum usług BPO – Euroclear bank w Krakowie.

Polskie inwestycje w Belgii

Według danych NBP **na koniec 2021 r. stan należności z tytułu polskich bezpośrednich inwestycji w Belgii wyniósł 31,2 mln euro.**

Do firm obecnych na belgijskim rynku należą m.in.: Comarch, ECO Okna (centrum logistyczne w Courcelles oraz showroom ze swoimi produktami w Brukseli), Trans.eu BVBA (spółka koncerny Logitrans, który stworzył europejską giełdę transportową) czy Aluprof.

Ponadto w Belgii rejestrowanych jest coraz więcej małych polskich firm, często jednoosobowych, które zajmują się świadczeniem usług budowlanych, remontowych itp. (jest ich ponad 8 tys.). Firmy te nie są zaliczane do kategorii FDI, lecz w wyniku ich działalności może w przyszłości nastąpić zwiększenie zainteresowania lokowaniem bezpośrednich inwestycji w Belgii przez polskie podmioty gospodarcze.

6. Potencjalne dziedziny współpracy

Do perspektywicznych dziedzin współpracy w wymianie handlowej z Belgią w najbliższych latach zaliczane są tradycyjnie: eksport produktów z branży artykułów rolno-spożywczych, w szczególności produktów bio, mebli i wyrobów stolarki okiennej i drzwiowej, wyrobów przemysłu olejnego i naftowego, części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, produkty branży kosmetycznej, modowej, budowlanej. Szanse zaistnienia na belgijskim rynku mają też nowe branże, w tym drony, FinTech, ICT (technologie informacyjno-telekomunikacyjne), a także polscy producenci pojazdów szynowych i komunikacyjnych poprzez udział w przetargach publicznych ogłaszanych w regionach belgijskich.

7. Dostęp do rynku

Belgia to jeden z najlepiej rozwiniętych rynków w Europie. Na ten poziom składa się wiele istotnych czynników, spośród których najważniejsze to:

- otwartość rynku – szybkie procedury zakładania firmy i środowisko przyjazne przedsiębiorcom;
- dogodne położenie – ponad 500 milionów konsumentów w promieniu 800 km, różnorodność kulturowa (rynek umożliwiający rozpoczęcie testowania nowych produktów), bliskość do głównych centrów produkcyjnych i rynków sprzedaży;
- dobrze rozwinięta infrastruktura – porty morskie, porty śródlądowe, porty lotnicze, linie kolejowe oraz gęsta sieć dróg i autostrad;
- stosunkowo niskie ceny nieruchomości w porównaniu z krajami sąsiadującymi;
- rządowe zachęty inwestycyjne – rząd belgijski zachęca do nowych inwestycji zagranicznych jako środka promocji zatrudnienia. Dzięki decentralizacji regionalnej Flandria, Walonia i Bruksela zabiegają o potencjalnych inwestorów zagranicznych i oferują szereg zachęt, i korzyści. Firmy zagraniczne w Belgii zatrudniają około 11% całkowitej siły roboczej.

8. Główne bariery na rynku belgijskim

- Duża konkurencja i znaczne obciążenia podatkowe.
- Trudności w porozumieniu się w języku angielskim w kontakcie z urzędami (zwłaszcza w regionie Walonii) oraz lokalnymi firmami (również z regionu Walonii) ze względu na niepopularność j. angielskiego w tym regionie.
- Trudności związane z ustaleniem wysokości płacy minimalnej pracowników oddelegowanych do pracy na terenie Królestwa Belgii. W Belgii płaca minimalna w poszczególnych branżach ustalana jest centralnie dla całej gospodarki na podstawie układów zbiorowych. Szczególnie często kwestia ta jest podnoszona przez przedsiębiorstwa z branży budowlanej/montażowej zainteresowane delegowaniem pracowników.
- Taryfy i stawki celne są stale aktualizowane i mogą ulec zmianie bez powiadomienia.

W związku z członkostwem Belgii i Polski w Unii Europejskiej relacje handlowe pomiędzy oboma krajami polegają na swobodnej wymianie towarów i usług.

9. Dane kontaktowe

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Brukseli

adres: Rue Stevin 139, 1000 Bruksela

tel.: +32 (0)2 780 45 00

e-mail: bebruamb2@msz.gov.pl

strona internetowa: <https://www.gov.pl/web/belgia/ambasada>

Ambasada Królestwa Belgii w Warszawie

adres: ul. Senatorska 34, 00-095 Warszawa

nr tel.: +48 22 551 28 00

e-mail: warsaw@diplobel.fed.be

strona internetowa: <https://poland.diplomatie.belgium.be/pl>

Opracowanie:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

czerwiec 2023 r.